

Phân tích tác phẩm "Vợ nhặt" - Kim Lân

Kim Lân

Vợ
Nhặt

Văn học Việt Nam sau cách mạng tháng Tám không chỉ giàu tính chiến đấu mà còn giàu tính nhân đạo . Hai tính chất này không tách rời nhau, luôn gắn bó khăng khít và hỗ trợ nhau cùng phát triển . Vợ nhặt của Kim Lân được

hoàn thành vào thời gian sau năm 1955, trên cơ sở một

bản thảo cũ viết ngay sau cách mạng tháng Tám 1945 .

Khoảng cách mười năm ấy đã giúp nhà văn thể nghiệm

sâu sắc tư tưởng của tác phẩm , làm cho nó trở thành một

tác phẩm mang những giá trị nhân đạo hết sức sâu sắc và

phong phú .

Tác phẩm bắt đầu bằng việc miêu tả sự đổi thay to lớn

của xóm làng khi nạn đói tràn tới . Anh cu Tràng, một

người vô tư, vui tính, được trẻ con yêu mến mà nay “đi

từng bước mệt mỏi”, “cái đầu trọc nhẵn chúi về đằng

trước” . Các lều chợ đầy những người đói bồng bế , dắt díu nhau “xanh xám như những bóng ma”... Nạn đói tràn đến đang gieo rắc cái chết và xóa mất sinh khí của xóm làng . Hình như không ai tin mình có thể sống qua nạn đói , và chính cái đói đã làm mất đi nhân cách con người như người đàn bà mà Tràng gặp . Giữa lúc ấy thì Tràng nhận người đàn bà kia làm vợ . Người ta thường nói cái đói làm cho con người trở nên mất giá . Cô gái theo Tràng chỉ vì một câu nói đùa và bốn bát bánh đúc làm cỗ cưới. Nhưng đó không phải là cách nhìn của nhà văn . Với cái nhìn nhân đạo, nhà văn nhìn thấy khát vọng sống còn bức thiết

của cô gái . Ông cũng thấy niềm khát khao có được vợ của anh cu Tràng . Anh cũng liền lĩnh tắc lười : "Kệ" , cứ đón cô ta về đã .

Lòng yêu thương, trân trọng của tác giả đối với những người bất hạnh thể hiện ở cảnh dắt díu nhau về làng của cả hai người . Nhà văn không hề có chút rẻ rúng nào khi miêu tả cuộc về làng của họ . Trái lại ngòi bút tươi vui, dí dỏm, tinh tế khắc họa mọi cảm nhận hạnh phúc của Tràng . Hơn hai mươi lần truyện ngắn nhắc đến nụ cười của Tràng với nhiều sắc thái khác nhau . Đi bên thị, anh quên

đi cảm giác ê chề , tăm tối của cuộc sống hàng ngày . Đó là gì nếu không phải do anh đã thấy ở cô gái một nguồn ấm áp tươi sáng tỏa rạng đời mình . Về cô gái cũng vậy, cô không hề có một chút mặc cảm thân phận “bị nhật” . Bên cạnh dáng vẻ thẹn thùng của nàng dâu mới về nhà chồng, cô vẫn chế giễu Tràng “bé lắm đấy”, khi thì phết vào lưng anh và “khoạm mặt” lại với anh , khi thì mắng là “khỉ gió”... Cô vẫn cảm thấy mình có đủ sức mạnh đối với phái mạnh như bất cứ một cô gái bình thường nào khác . Họ thực sự hướng về nhau, thích thú nhau như mọi đôi tình nhân khi bắt đầu làm quen .

Điều thú vị là tác giả đã để cho hai người dắt díu nhau điếu qua trước mặt dân làng . Rõ ràng sự kết hợp của họ đem lại sinh khí cho cái làng đầy tử khí . Trẻ con thì gào lên “Chông vợ hài” . Người trong xóm thì “những khuôn mặt hốc hác u tối của họ bỗng dựng rạng rỡ hẳn lên . Có cái gì lạ lùng và tươi mát thổi vào cuộc sống đói khát , tăm tối ấy của họ ” . Họ không hiểu nổi , họ thờ dài, họ nín lặng, bởi vì họ đang tuyệt vọng . Sự kết hợp liều lĩnh của Tràng và cô gái là một thách thức quyết liệt của khát vọng sống và khát vọng hạnh phúc trước mọi ý thức tuyệt vọng

và tê đại vù nạn đói , và không phải không có tác dụng làm cho tâm hồn họ rạng rỡ hơn . Nhà văn như hoàn toàn khẳng định sự sống và ý chí sống còn của con người , trân trọng và yêu mến hành động liêu lĩnh của họ trong đoạn văn này .

Nhưng tư tưởng chủ đạo của tác phẩm không chỉ có thế .

Qua cuộc gặp gỡ với người mẹ và sau một đêm trở thành vợ chồng , nhà văn khẳng định tình yêu cuộc sống sẽ thắng được chết chóc, cuộc sống sẽ thay đổi .